

Formanden Kaare Rübner Jørgensen orienterer

Indhold

1. Norge: staten kræver 40 mill.
2. Polen: en befolkning under forvandling
3. Tyskland: ny katolsk arbejdsret
4. Pave Frans' upopularitet
5. Vatikanet-Argentina: åbnes arkiverne?
6. Sogenedlæggelser i Holland og Østrig
7. Gifte præster?
8. En kirke uden præster
9. England: nej til en kaldæisk kirke
10. Skotland: præst dømt for injurier og bagvaskelse

1. Norge

Den norske regering har stillet kirken over et krav om tilbagebetaling af 40 mill. norske kroner som følge af de urigtige medlemsangivelser siden 2010. En talsmand for kirken udtaler, at kirken ikke vil betale, for den har en ganske anden opfattelse af loven om statsstøtte til trossamfundene end regeringen "Det er en kompleks sag," siger han. Så mon ikke sagen ender i retten? Om biskop Eidsvig stadig er sigtet for bedrageri af særlig grov karakter, foreligger der ingen oplysninger.

(The Tablet 11. juli 2015)

2. Polen: en befolkning under forvandling

Den 2. april afholdtes overalt i Polen en mindededag i anledning af tiåret for pave Johannes Paul II's død. Skønt polakkerne i vid udstrækning viste deres hengivenhed til deres elskede pave, er der tegn på, at tingene er ved at ændre sig. "Jeg vil ikke sige, at kirken lider nederlag, men det er klart, at mange politikere nu handler åbenlys imod kirkens lære," udtaler p. Jozef Klock, der er talsmand for den polske bispekonference. "Det er chokerende for os, at kirkens lære oftere og oftere bliver ignoreret af hensyn til partiinteresser."

Et tegn på ændringerne er, at antallet af præste- og ordenskald er blevet halveret inden for de sidste 20 år. Messedeltagelsen er på 39%, hvilket er det laveste siden 1980, og den falder med 1% om året. Det betyder dog ikke så meget i øjeblikket, værre er, at flere og flere katolikker føler ubehag ved den måde, biskopperne driver kirken.

Mens kirkens ledere konstant fører kampagner mod abort og homoseksuelle forbindelser, som de ser som en trussel mod ægteskabet og familien, er de tavse om arbejdsløshed og fattigdom. Polen er det land med den højeste børnefattigdom i EU ifølge EU- og FN-data. (Gad vide om det er rigtigt, hvad med Rumænien og Bulgarien? KRJ). Kirken kritiseres også for manglende inddragelse af lægfolk i sognearbejdet, da kun få af landets 10.200 sogne har menighedsråd og økonomiske råd, som foreskrevet i Kanonisk Lov.

Selv om 92% af landets 38.2 mill. indbyggere er troende, er 2/3 af dem uenige med kirkens holdning til homoseksualitet, prævention og førægteskabeligt samliv. Desuden ønsker de cølibatet ophævet. Malgorzata Giabisz-Pniewska, der står for det katolske stof i den polske radio, forklarer det på denne måde: "Nu tænker folk selv i stedet for blot at acceptere alt, der bliver præsenteret for dem. De får også ny informationer fra flere sider, ikke kun fra kirken, og udvises større modenhed i vurderingen af dem."

Da landets præsident Bronislaw Komorowski underskrev en ny lov, anbefalet af Europarådet, der skulle bekæmpe vold mod kvinder, afviste han officielt bispekonferencens opfattelse, at loven skulle være udtryk for en "ekstremt, nymarxistisk kønsideologi".

I 2012 tillod parlamentet (Sejm) abort i tilfælde af voldtægt og 2013 indførtes seksualundervisning i skolerne - trods biskoppernes modstand.

Den polske kirkes image er desuden plettet af afsløringerne om samarbejde med det hemmelige politi i kommunisttiden, om de store gevinster, ordenerne har haft ved at spekulere i den jord, de havde fået som kompensation efter murens fald, og om biskoppernes "cover-up" i misbrugssager. Mens trods alt dette nyder kirken stor respekt hos 55% af befolkningen.

(National Catholic Reporter 4. april 2015)

3. Tyskland: ny katolsk arbejdsret

Jeg har tidligere fortalt, at en læge på et katolsk hospital blev fyret, fordi han giftede sig med en fraskilt kvinde, og at en kvinde mistede sit job som leder af en børnehave, fordi flyttede sammen med en anden kvinde i et registreret parforhold. Disse sager vakte stor debat, som ikke var til gavn for kirkens omdømme. Den katolske kirke er landets næststørste arbejdsgiver med mere end 1.3 mill. ansatte, heraf er alene 590.000 i Caritas, der driver sundhedsklinikker og børnehaver.

Nu har biskopperne besindet sig. På deres forsommermøde har de besluttet at ændre de katolske arbejdsmarkedsregler med virkning fra 1. august, således at ingen lægmand eller -kvinde, ansat på et katolsk hospital, skole eller børnehave, risikerer firing, hvis de gengifter sig eller indgår i et registreret partnerskab. Årsagen skulle være, at kirken har svært ved at tiltrække kvalificeret arbejdskraft.

Men ikke alle er enige heri. Tre bispedømmer i Bayern - Regensburg, Eichstätt og Paussau vil ikke ratificere de nye retningslinier. Efter sigende skyldes det kardinal Gerhard Müllers indflydelse.

Han var, før han blev præfekt for Troslærekongregationen, biskop i Regensburg, hvorfor han holder et vågent øje med, hvad der foregår i hans gamle bispedømme. (The Tablet 16. maj, Welt Online 22. juli, ARD Tagesschau 31. juli 2015).

4. Pave Frans' upopularitet

Med sin kritik af den frie kapitalisme (som i parentes ikke er ny, for den har alle paver kritiseret siden Leo XIII i 1891) er pave Frans raget uklar med store grupper i den republikanske parti i USA. Den nye encyklika om miljø og klima har ikke gjort forholdet mere hjerteligt, nærmest tværtimod. Rick Santorum, der prøvede at blive præsident i 2012 og nu prøver igen, har bedt paven nøjes med at forkynde troen og overlade klimaet til Vor Herre

Men nu er paven blevet udsat for kritik fra en helt anden kant. Det er beboerne i Castel Gandolfi, der er frustreret over, at paven nu for tredje år undlader at tilbringe sommermånederne på pavens sommerslot.

”Man kan ikke sådan bare ændre på traditionen,” siger en indbygger i sin ærgrelse over, at turisterne og pilgrimmene udebliver, når der ikke er en pave, der residerer på slottet.

(National Catholic Reporter 31. juli 2015).

5. Vatikanet-Argentina: åbnes arkiverne?

Under militærdiktaturet 1976-1983 var den pavelige nuntius, ærkebiskop Pio Lagni (død 2009), der senere blev kardinal, bonkammerat med admiral Emilio Eduardo Massera, der var en af juntalederne.

Hver uge skulle han have spillet tennis med ham på den flådebase, hvor de politiske fanger blev holdt interneret, inden de fra fly blev kastet i Atlanterhavet. Mellem 13.000 og 30.000 personer skulle det dreje sig om.

Ud fra en formodning om, at ærkebiskoppen havde kendskab til de forsvundnes navne og skæbne, har den argentinske præsident og regering siden årtusindskiftet gang på gang anmodet Vatikanet om at få udleveret ham til forhør og få indsigt i, hvad der måtte foreligge af papirer om de forsvundne i Vatikanets arkiv. Men hidtil har alle henvendelser været forgæves.

Nu skulle pave Frans imidlertid ifølge den 83-årige Lita Boitano, som er præsident for foreningen "Familier til forsvundne og politiske fanger", og som mistede to sønner under diktaturet, have givet tilsagn om ville åbne arkivet. Det har selv sagt vakt tilfredshed i pavens hjemland.

(The Tablet 16. maj 2015).

Men lad os nu se, om det sker, for sagen kan have forgreninger til andre ubehagelige sager, som Vatikanet helst vil glemme. Admiral Massera var nemlig medlem af den hemmelige loge P2, der stod bag adskillige terrorhandlinger i Italien i 1980'erne. Og det var formentlig mange kardinaler i Vatikanet også, noget som helst ikke skal frem.

6. Sognenedlæggelser i Østrig og Holland

Over alt i Vesteuropa planlægger biskopperne at sammenlægge sogne og bortsælge kirker. I ærkebispedømmet Wien har kardinal Schönborn således meddelt, at han agter at reducere antallet af sogne fra 600 til 150 inden for de næste syv år. Det første megasogn er allerede blevet etableret. Det skal efter planen ledes af præster og lægfolk i fællesskab.

I Holland har kardinal Willem Eijk, der er ærkebiskop i Utrecht, meddelt, at han agter at nedlægge 2/3 af sognene i sit bispedømme frem mod 2025 på grund af landets "voldsomme sekularisering". Det har fået 12.000 katolikker til at sende et protestbrev til paven. De opfordrer også kardinalen til at overlade kirkerne til lægfolk, så de kan stå for gudstjenesterne.

(The Tablet 11. og 18. april, 6. juni 2015).

7. Gifte præster?

Det faldende antal præster har fået den irske biskop Leo O'Reilly af Kilmore til overveje at nedsætte en kommission for at undersøge muligheden for at vie gifte mænd til præster og kvinder til diakoner. I hans bispedømme er 52 af de 77 præster over 60 år

Samme tanker lufter tre pensionerede engelske biskopper (hvorfor er det først, når biskopper er gået på pension, at de begynder at tænke alternativt?). En af dem siger, at mellem seks og ti ud af Englands og Wales 22 biskopper støtter op-hævelsen af forbuddet mod at præstevie gifte mænd. Da mange af de mænd, der eventuelt kan blive tale om, allerede har et arbejde, vil det være "fritidspræster", der ikke vil belaste bispedømmerne økonomisk.

(The Tablet 20. juni, 4. og 11. juli)

Også i Skotland ser fremtiden sort ud. Her er et læserbrev om situationen:

Kun én mand viet til præst i år, kun tre sidste år. Det går hurtigt den samme vej som i andre europæiske lande. Den tradition med at præsteskabets er reserveret cølibatære mænd er ødelæggende for kirken. Helligånden kan høre alle de bønner, der bedes om kald, og dens svar er ét. Der er diakoner derude, der er præster derude, som har forladt præsteembedet for at gifte sig, der er gifte mænd derude, som man kan kalde på. Det synes som om vore kirkelige autoriteter fra paven og ned til den sidst udpegede biskop fornægter fornuft og sund sans. Der er absolut intet i vejen med gifte præster. Vi har dem allerede i Ordinariatet [den gruppe af konverterede anglikanske præster, som pave Benedikt XVI tillod, kunne blive katolske præster].

Det er meget forkeret, at de kirkelige myndigheder vil opretholde en ordening som medfører, at eukaristien nægtes talrige katolikker. Vi er alle ansvarlige for kirkens trivsel. Nægtelsen af at præstevie gifte mænd er at krænke Helligånden, som i denne sag har fortalt os, hvad den mener så tydeligt, som den kan.

(The Tablet 6. juni 2015)

8. En kirke uden præster

Her er et andet læserbrev:

"De, som frygter, at Skotland snart vil stå uden præster, skulle læse Gerry Wills' bog *Why Priests?* Den kunne fjerne den vildfarelse, at katolikker ikke kan bede, ikke kan have liturgier, ikke kan nyde fællesskabets velsignelse uden det sker med assistance af en mandlig, cølibatær præst. Her i Boston har The Vigil Parish Movement vist, at lægfolk fuldt ud er i stand til at administrere et sogn og stå for gudstjenesten.

Denne bevægelse tog sin begyndelse, da ærkebiskoppen, kardinal O'Malley i 2004 ville lukke adskillige kirker for at få råd til at betale de pålagte erstatninger til ofrene for præsters misbrug af børn og unge. Menighederne besatte de lukningstruede kirker og overtog ansvaret for gudstjenesten.

Uge efter uge i nu ti år har det været sådan. Og de har gjort det lige så meningsfuldt og berigende som en præst kunne have gjort. Ja, nogle af vore kvindelige åndelige ledere har holdt bedre prædikener end mangan en præst.

Vi føler alle, at vi har genskabt den kirke, som den tidlige kristendom havde i hjemmene lang tid før, der opstod en institutionel kirke og et præsteskab." (The Tablet 6. juni 2015)

9. England: nej til en kaldæisk kirke

I England befinder der sig 4.000 kaldæer. De er flygtninge fra Irak. De har anmodet ærkebiskoppen af Westminster, kardinal Vincent Nichols om at måtte få stillet en kirke til rådighed, så de kunne opretholde deres religiøse traditioner. Kardinalen har imidlertid sagt nej til deres anmodning. (The Tablet 23. maj 2015)

10. Skotland: præst dømt for injurier og bagvaskelse

I kølvandet på afsløringen af ærkebiskoppen af St Andrew og Edinburgh, kardinal Keith O'Briens homoseksuelle affærer i 2013, svirrede det med historier om, at det ikke var et enkelttilfælde.

Samme år udgav sognepræsten Matthew Despard i bispedømmet Motherwell så en bog med titlen *Priesthood in Crisis*. Heri fortalte han, at det var "en magtfuld homoseksuel mafia" eller "lobby", der stod bag hemmeligholdelsen af det seksuelle misbrug af seminarister og unge præster. Kort efter udgivelsen suspendede hans biskop Joseph Teal ham og indledte en kanonisk proces imod ham. To år senere faldt dommen. Father Despard blev kendt skyldig i 21 ud af 26 punkter. Han havde vanæret og skadet et antal personers gode omdømme, hvorfor han blev fjernet som sognepræst. Han er blevet pålagt en tre måneders periode med bøn og bod og skal derudover undskylde og trække sine påstande tilbage. Præsten har imidlertid appelleret sin sag til Rom, så sanktionerne er indtil videre suspendede. (The Tablet 25. april 2015)

Uden at have læst bogen (Amazon har trukket salget tilbage) og uden at kende nærmere til forholdene skal man selvfølgelig være varsom med at udtale sig. Men man spørger alligevel: hvorfor en kirkelig proces? hvorfor har de personer, der følte sig vanæret, ikke rejst et civilt søgsmål imod ham? Har han haft mulighed for at forsvare sig og eventuelt fremlægge dokumentation for sine påstande? Var han ikke dømt på forhånd, når de, der skulle dømme, var en del af det kirkelige system, han havde kritiseret?